

Forvaltningsplan for elg

Nordreisa kommune
2010-2019

1.1. HOVEDMÅL	3
1.2. UTDRAG FRA LOVVERKET	3
VILTLOVEN (AV 29. MAI 1981)	3
FORSKRIFT OM FORVALTNING AV HJORTEVILT OG BEVER (AV 22. MARS 2002)	3
FORSKRIFT OM UTØVELSE AV JAKT OG FANGST (AV 22. MARS 2002)	3
FORSKRIFT OM ADGANG TIL JAKT ETTER ELG, NORDREISA KOMMUNE (AV 27. MAI 2004)	3
FORSKRIFT OM UTVIDA JAKTTID FOR ELG I TROMS PERIODEN 2009 - 2012.....	4
2. FORVALTNING AV HJORTEVILT	4
2.1. MÅL	4
2.2. ORGANISERING AV VALD	4
2.2.1. Krav ved godkjenning av vald	4
2.3. ROLLEFORDELING	5
2.3.1. Kommunens ansvar	5
2.3.2. Valdets ansvar	5
2.4 ELGVALD I KOMMUNEN	6
2.4.1 UTVIKLING AV ELGSTAMMEN	6
2.4.2 UTVIKLING AV ELGSTAMMEN OKSFJORDOMRÅDET	6
2.4.3 UTVIKLING AV ELGSTAMMEN REISADALEN OG KILDALEN	6
2.4.4 UTVIKLING AV ELGSTAMMEN VEST FOR REISAFJELLET.....	7
2.5 VILTILTAK	7
2.5.1 ELGTELLING	7
2.5.2 BEITEREGISTRERING	7
2.5.3 RYDDING LANGS VEGER.....	7
2.6 ETTERSØKSRING.....	7
3.1. MÅLSETTINGER	8
3.1.1. ELG.....	8
MÅLSETTING	8
3.2. MÅLSETTING FOR VALDENE/BESTANDSPLEANER	8
3.2.1 MÅLSETTINGER FOR ELGSTAMMEN OKSFJORDOMRÅDET	9
3.2.2 MÅLSETTINGER FOR ELGSTAMMEN REISADALEN OG KILDALEN	9
3.2.3 MÅLSETTINGER FOR ELGSTAMMEN VEST FOR REISAFJELLET.....	9

1. Generelt

1.1. HOVEDMÅL

Nordreisa kommune skal forvalte viltressursene innenfor de til enhver tid gjeldende lover og forskrifter. Det er et mål å legge til rette for lokal forvaltning av viltressursene i et næringsmessig og rekreasjonsmessig perspektiv. Samtidig er det en målsetting at viltbestandene skal reguleres på et nivå som tar hensyn til beitegrunnet og andre samfunnsinteresser.

1.2. UTDRAK FRA LOVVERKET

Retningslinjene for viltforvaltningen i Nordreisa kommune er hjemlet i "Viltloven" av 29. mai 1981, "Forskrift om forvaltning av hjortevilt og bever" av 22. mars 2002 og "Forskrift om utøvelse av jakt og fangst" av 22. mars 2002. Nedenfor gjengis formålsparagrafene i viltloven og de nevnte forskrifter, samt viltlovens definisjon av vilt og fredningsprinsippet.

VILTLOVEN (AV 29. MAI 1981)

§ 1. Lovens formål

Viltet og viltets leveområder skal forvaltes slik at naturens produktivitet og artsrikdom bevares.

Innenfor denne rammen kan viltproduksjonen høstes til gode for landbruksnæring og friluftsliv.

§ 2. Lovens virkeområde

Med vilt menes i denne lov alle viltlevende landpattedyr og fugler, amfibier og krypdyr.

FORSKRIFT OM FORVALTNING AV HJORTEVILT OG BEVER (AV 22. MARS 2002)

§ 1. Formål

Formålet med denne forskrift er å bidra til at forvaltningen av hjortevilt og bever ivaretar bestandenes og leveområdenes produktivitet og mangfold. Forvaltningen skal legge til rette for en lokal, langsiktig forvaltning med næringsmessig og rekreasjonsmessig nyttiggjørelse av viltressursene. Forvaltningen skal videre sikre bestandsstørrelser som medfører at hjortevilt og bever ikke forårsaker uakseptable skader og ulemper på andre samfunnsinteresser.

FORSKRIFT OM UTØVELSE AV JAKT OG FANGST (AV 22. MARS 2002)

§ 1. Formål

Formålet med denne forskrift er å bidra til at:

- a) jakt- og fangsttradisjonene føres videre gjennom høsting av viltproduksjonen til gode for landbruksnæringen og friluftslivet,*
- b) jakt- og fangstutøvelsen ikke påfører viltet unødige lidelser, og*
- c) jakt- og fangstutøvelsen ikke volder fare for mennesker, husdyr eller eiendom.*

FORSKRIFT OM ADGANG TIL JAKT ETTER ELG, NORDREISA KOMMUNE (AV 27. MAI 2004)

I Det er adgang til jakt etter elg i Nordreisa kommune.

II Minsteareal for godkjenning av vald og fellingstillatelser i Nordreisa kommune er som følger: Nord/Vest for Reisafjellet til 5.000 dekar, Reisadalen, Kildalen, Rongadalen og Storvikhalvøya til 15.000 dekar og Oksfjord og Straumfjord øst til 5.000 dekar.

III Denne forskriften gjelder fra og med jaktåret 2004/2005. Samtidig oppheves forskrift 24. april 2003 nr. 572 om adgang til jakt etter elg, Nordreisa kommune, Troms.

FORSKRIFT OM UTVIDA JAKTTID FOR ELG I TROMS PERIODEN 2009 - 2012

Fastsatt av Fylkesmannen i Troms i 2009, med hjemmel i delegert myndighet i forskrift 2007-02-01-112 § 3 pkt 1. a.

Jakttiden for elg utvides til 22. november for valdene Ytre Bakkeby, Bakkeby/Langslett og Hamneidet i Nordreisa kommune.

Forskriften trer i kraft 1.november 2009 og gjelder inntil 31. mars 2012.

Fylkesmannen vil evaluere utvidelsen etter tre jakt sesonger, og kan når som helst oppheve ordningen med utvida jakt dersom det viser seg å medføre særlige ulemper for andre brukere av utmarka.

2. FORVALTNING AV HJORTEVILT

Kommunens oppgaver i viltforvaltningen er i hovedsak knyttet til forvaltningen av hjortevilt.

2.1. MÅL

Elg skal forvaltes innenfor vald av en slik størrelse at de omfatter store deler av bestandenes leveområder.

Elg bør i størst mulig grad forvaltes etter flerårige bestandsplaner på inntil 3-5 års varighet.

2.2. ORGANISERING AV VALD

2.2.1. Krav ved godkjenning av vald

- Valdet skal være sammenhengende og ha en avgrensning og form som gjør det egnet til jakt på vedkommende viltart, og som gjør det sikkerhetsmessig forsvarlig å utøve jakt og fangst. Valdet kan omfatte annet areal enn tellende areal.
- Valdet må ha tellende areal eller tellende vannlengde som minst svarer til gjeldende minsteareal eller minste vannlengde i vedkommende område.
- Som tellende areal for elg godkjennes skogareal og myr under skoggrensa. Med skogareal menes både produktiv og uproduktiv skog, og både lauv og barskog.
- Søknad om godkjenning av vald sendes kommunen innen 15. mai. Søknaden skal inneholde opplysninger om:
 - Hvilken art søknaden gjelder
 - Kart som tydelig viser grensene for valdet
 - Fullstendig oversikt over de eiendommer (gårds- og bruksnummer) valdet omfatter og den enkelte eiendoms størrelse innenfor valdets grenser
 - Skriftlig samtykke fra samtlige jaktrettshaver innen valdet, eller underskrift fra lovlig valgt representant for styre i sameie, allmenning felles viltområde eller organisert utmarkslag
 - Navn og nøyaktig postadresse for den person som er oppnevnt som valdansvarlig representant. Vedkommende skal underskrive søknaden på

vegne av jaktrettshaverne og opptre på vegne av jaktrettshaverne overfor kommunen

2.3. ROLLEFORDELING

2.3.1. Kommunens ansvar

- Fastsette minsteareal for elg innen 1. mai.
- Avgjøre søknad om godkjenning av vald innen 15. juni
- Tildele godkjente vald fellingsstillatelse for elg innen 15. juni. Godkjente vald får tildelt fellingsstillatelse uten årlig søknad. Kommunen kan ved tildeling av fellingsstillatelser fravike minstearealet for jakt på elg og rådyr med inntil 50 %.
- Avgjøre søknad om godkjenning av bestandsplan for elg.
- Utarbeide retningslinjer og fastsette mål for viltforvaltningen i kommunen gjennom dialog med rettighetshaverne og andre berørte interesser.
- Bidra til at jaktrettshaverne organiserer seg i vald med gode grenser og med en størrelse som muliggjør en bestandsvis forvaltning. For enkelte arter og bestander vil dette innebære vald over kommunegrensene.
- Stimulere og legge til rette for jaktrettshavernes bestandsplanlegging.
- Samle inn fellingsrapporter og sett elg skjemaer, sørge for at dataene bearbeides og presentere prognoser og trender for valdene. Elgvaldene informeres om utviklingstrekk i bestandene gjennom årlige møter som avholdes innen utgangen av april.
- Tilrettelegge for at rapporteringsrutiner og ettersøk ved skadeskyting skjer som beskrevet i "Forskrift om utøvelse av jakt og fangst" kap. 8. Ved skadeskyting av hjortevilt skal det gis melding til jaktrettshaver og Nordreisa kommune dersom ettersøk første dag er uten resultat. Jeger og jaktlag som har deltatt ved skadeskytingen av viltet skal uten godtgjørelse bistå i det videre ettersøk. Dersom søket er resultatløst etter to dager skal Nordreisa kommune eller den kommunen bemyndiger avgjøre om det skal søkes videre eller om ettersøket skal avsluttes. I den tid ettersøk pågår har jaktlaget som var med på skadeskytingen ikke anledning til å oppta jakt på nye dyr.

2.3.2. Valdets ansvar

- Valdansvarlig representant plikter innen 1. april å sende skriftlig melding til Nordreisa kommune, om alle endringer som har skjedd med valdets grenser, eiendomsforhold og tellende areal/vannlengde i løpet av siste jaktår.
- Valdet bør utarbeide bestandsplan for hjortevilt med inntil tre-fem års varighet. Planen skal behandle og definere følgende punkter:
 - Målsetting for bestandsutviklingen med konkret definerte bestandsmål i antall felte dyr årlig ved stabil bestand. Målsettingen skal ta hensyn til beiteressursene i området og ikke medføre uakseptabelt store ulemper for andre samfunnsinteresser, slik som beiteskader på skog og innmark, kollisjon med bil, neddemming av dyrka mark osv. Planen må ta hensyn til kommunens målsettinger.
 - Plan for den årlige avskytingen i antall, fordelt på alder og kjønn.
- Utarbeide vedtekter som klart definerer avgjørelsesmyndighet internt i valdet.
- Utarbeide interne regler for utøvelse av human jakt, herunder rutiner for kontroll av at reglene følges, at tildelt kvote overholdes, at nødvendige papirer er i orden og medbringes og at jaktlagene har tilgang til godkjent ettersøkshund for jakt på hjortevilt.
- Fordele tildelt kvote på lag og enkeltjegere slik at jakttrykket spres i valdet.
- Delta i beiteressurskartlegging innefor valdets grenser.
- Utarbeide rutiner for innsamling/rapportering av bestandsdata (sett elg, fellingsrapporter, slaktevekter med mer). Valdansvarlig representant plikter å videresende disse rapportene til kommunen innen 10 dager etter jaktas utløp.
- Betale fellingsavgift for elg til kommunalt viltfond. Kommunen utarbeider regning på bakgrunn av fellingsrapport og sender til valdet.

2.4 ELGVALD I KOMMUNEN

I Nordreisa er det ni vald. To-tre av disse har de siste åra vært forvaltet etter bestandsplaner. De resterende valda er små, og for små for å kunne utarbeide bestandsplaner.

Enkeltvald	
Rotsundelv	23.500 daa
Spåkenes/Djupvik	16.000 daa
Havnnes	6.500 daa
Bakkeby/Langslett	26.050 daa
Ytre Oksfjord/ Molvik/Meiland	27.200daa
Ytre Bakkeby	7.900 daa
Hamneidet	12.100 daa
Vest-Uløy	5.100 daa
Bestands-planområder	
Statskog Reisadalen	308.000 daa
Store ste/Auko	100.600 daa
Oksfjord/Vaddas	82.500 daa
SUM	615.450 daa

2.4.1 UTVIKLINGA AV ELGSTAMMEN

Elgstammen i Nordreisa hadde en sterk negativ trend utover 1980 årene. Dette resulterte i at elgen i en treårs periode ble fredet (fra 1988-1990).

Utover 90- tallet har elgstammen bygd seg opp igjen og hadde en topp i 2000. Etter det fikk Reisadalen en nedgang som resulterte i to års fredning fra 2005-2006, mens bestanden i resten av kommunen var stabil/økende. I 2006 var tildelingen 59 og avskytingen 49, i 2007 ble det tildelt 71 og felt 61, i 2008 var fordelingen 73 og 62 felte dyr mens i 2009 ble det tildelt 89 og felt 77.

Kommunen gjennomførte våren 2004 en prosess og vedtok en ny forskrift for jakt av elg og nytt minsteareal for elg i Nordreisa kommune. Minstearealet for ytterområdene ble her satt ned fra 10.000 daa til 5.000 daa.

Kommunen vedtok i 2005 en toårig fredning av elgstammen i Reisadalen og Kildalen. Tettheten i elgstammen i kommunen er fortsatt ulik og vi mener derfor den må forvaltes ulikt. Under følger en vurdering av de tre ulike områdene.

2.4.2 UTVIKLINGA AV ELGSTAMMEN OKSFJORDOMRÅDET

Oksfjordområdet består av to vald, Oksfjord gunneierlag og Ytre Oksfjord, Molvik og Meiland. Oksfjord grunneierlag har vært forvaltet etter driftsplan siden 2003 mens Ytre Oksfjord/Molvik/Meiland er et enkeltvald.

Området preges av at det er mye vandring til å fra Kvænangen, både i indre området over mot Navit og i ytre områder mot Meiland. I tillegg er det noe vandring mellom Oksfjord og Røyeldalen.

Tildelingen har i perioden 2003 økt fra 18 dyr til 31 dyr i 2009. Avskyting har alle år vært på 100 % eller tett opptil.

Ut i fra kommunens vurdering har elgstammen i Oksfjord vært stabil og noe voksende første halvdel av 2000-tallet, mens den synes stagnert og noe redusert siste halvdel.

2.4.3 UTVIKLINGA AV ELGSTAMMEN REISADALEN OG KILDALEN

Reisadalen og Kildalen består av to vald, Store ste og Statskog. Statskog ble forvaltet etter driftsplan fra 1998-2004. Store ste har vært forvaltet etter driftsplan siden 2000.

Reisadalen er kommunens største elgareal med over 400.000 dekar, men tettheten av elg har ikke vært den samme som i ytterområdene av kommunen. Tildelingen de siste 10 åra har variert veldig, fra to års fredning til 27 dyr. Området preges av at det er noe vandring fra indre Reisadalen og innover fjellet sørover. I tillegg er det noe vandring mellom Røyeldalen og Oksfjord. Ut i fra kommunens vurdering har elgstammen i Reisadalen gått i bølger, med en topp rundt 2000, en bunn rundt 2005 og er nå i gradvis oppbygging.

2.4.4 UTVIKLINGA AV ELGSTAMMEN VEST FOR REISAFJELLET

Området vest for Reisafjellet består av 7 vald. Vest-Uløy, Havnnes, Spåkenes/Djupvik, Rotsundelv, Bakkeby/Langslett, Ytre Bakkeby og Hamneidet. Området har hatt en stabil og sterk elgstamme de siste åra og har etter organiseringa av Ytre Bakkeby og Hamneidet i 2006 nå elgjakt i hele området. Spåkenes og Uløya hadde på begynnelsen av 2000 tallet svært høyt antall dyr, men det synes som om antall dyr er redusert de siste åra.

2.5 VILTILTAK

Nordreisa kommune disponer et viltfond. Fondet tilføres midler fra fellingsavgift for elg og salg av kjøtt ved påkjørsler. Midlene brukes til utgifter til fallvilt og midler herfra kan etter søknad benyttes til vilttiltak. Grunneiere, grunneierlag eller andre kan søke på disse midlene. Midlene lyses ut innen 1.mai hvert år.

2.5.1 ELGTELLING

Det gjennomføres en bakketelling av elg en gang i året. Tellinga gjennomføres 1.helga i mars alternativt 2.helga i mars hvis været første helga er for dårlig. Elgtellinga organiseres av elgvaldene. Rapport sendes kommunen for sammenstilling med de andre valdene. For å få en enda bedre oversikt over bestanden, bør det gjennomføres flytelling av elg ca hvert 5 år. Ønsket tidspunkt er siste halvdel av mars. Tellinga kan gjerne samkjøres med nabokommunene.

2.5.2 BEITEREGISTRERING

Ved store beiteskader i enkelte områder, bør det settes i gang beiterregistrering for å dokumentere skadene og sette inn tiltak.

2.5.3 RYDDING LANGS VEGER

For å redusere faren for påkjørsler langs bilvei, skal det med jevne mellomrom gjennomføres viltrydding langs kommunale veger. Langs fylkesveier skal det jobbes sammen med Statens vegvesen for å gjennomføre viltrydding med jevne mellomrom.

2.6 ETTERSØKSRING

Ettersøksringen i Nordreisa består av fem erfarne elgjegere med godkjente ettersøkshunder. De skal rykke ut ved melding om mulig skade/skade på hjortevilt.

3.1. MÅLSETTINGER

3.1.1. ELG

Forvaltningen har god kunnskap om utviklingen i elgstammen gjennom systematiske registreringer av sett elg og felt elg, og ved bearbeiding av dataene bl.a. ved bruk av Cersim gjennom mange år.

MÅLSETTING

1. Nordreisa kommune skal ha en sunn og stabil elgstamme med en størrelse som er tilpasset beitegrunnet og som ikke påfører andre samfunnsinteresser uakseptable skader eller reduserer det biologiske mangfoldet.

- Vurdering av beitegrunnet skal skje på grunnlag av takst (Solbrå e.l.). Beitestrykket skal på valdnivå ikke overstige 40 % av årlig kvistproduksjon for viktige beiteplanter som furu, osp, rogn og selje innenfor vinterområdene for elg.
- Antall påkjørte elg på veg skal ikke overstige 5, som var det antall som i gjennomsnitt ble påkjørt i perioden 2005-2009. Dersom antall påkjørsler blir høyere, skal det vurderes om dette skyldes spesielle snø- og værforhold eller om årsaken er stor elgbestand. Dersom påkjørselshyppigheten ikke kan forklares med annet enn stor stamme, skal dette få innvirkning på bestandsplanleggingen.
- Omfanget av beiteskader på åker skal holdes på et akseptabelt nivå. I tilfeller hvor enkeltdyr gjør stor skade og andre tiltak for å avverge skaden har vært prøvd uten resultat, kan kommunen bestemme at skadegjøreren skal tas ut. I slike tilfeller skal valdet i området få tilbud om å ta ut dyret på sin kvote. Dersom de ikke er interessert tilfaller dyret kommunalt villfond.
- Elgstammen søkes stabilisert på en størrelse som gir en årlig avkastning på 90-100 felte dyr.

2. Alders- og kjønnsfordelingen i elgstammen skal tilpasses en god utnyttelse av sommerbeitet med høg produksjon i elgstammen samtidig som vinterbeitene ikke belastes mer enn vedtatt.

- Kjønnsfordelingen i uttaket i valdenes planperioder skal være maksimum 10 % hunndyr. Uttaket av eldre okse skal ikke overstige 30 %.
- Observert ku/okse-forhold i sett elg skal ikke overstige 1.8 det enkelte år.
- Uttaket av kalv og ungdyr skal minst være 50 % det enkelte år.

3. Det er kommunens målsetting at elgstammen som hovedregel skal forvaltes etter flerårige bestandsplaner. Bestandsplanene bør omfatte så store arealer at det gir mening å bruke begrepet bestand. På sikt bør bestandsplanleggingen utvides ut over kommunegrensene for en mer helhetlig forvaltning av den enkelte elgstamme. For å få godkjent bestandsplan for tildeling av kvoten som valgfrie dyr må følgende krav være oppfylt:

- Valdet må omfatte minst 50 000 dekar. Mindre vald får tildelt kvote etter § 15 i "Forskrift om forvaltning av hjortevilt og bever".
- Bestandsplanen skal inneholde målsetting for bestandsutviklingen og plan for den årlige avskytingen i antall, fordelt på alder og kjønn.
- Bestandsplanens målsettinger for bestandsstørrelse og kjønns- og alderssammensetning må være i samsvar med kommunens målsettinger.
- Planperioden kan maksimalt være tre-fem år.

3.2. MÅLSETTING FOR VALDENE/BESTANDSPLANER

Det legges opp til ulike målsettinger for de tre områdene i kommunen. Dette ut i fra de historiske erfaringer og beitegrunnlag er forskjellig.

3.2.1 MÅLSETTINGER FOR ELGSTAMMEN OKSFJORDOMRÅDET

Oksfjord skal ha en sunn og stabil elgstamme med en størrelse som er tilpasset beitegrunnet og som ikke påfører andre samfunnsinteresser uakseptable skader eller reduserer det biologiske mangfoldet.

Målsettingen for elgstammen er at den skal gi en årlig avkastning på 25-30 dyr

3.2.2 MÅLSETTINGER FOR ELGSTAMMEN REISADALEN OG KILDALEN

Reisadalen og Kildalen skal ha en sunn og stabil elgstamme med en størrelse som er tilpasset beitegrunnet og som ikke påfører andre samfunnsinteresser uakseptable skader eller reduserer det biologiske mangfoldet.

Målsettingen for elgstammen er at den innen 2015 skal gi en årlig avkastning på 30-35 dyr og at den ved planperiodens utløp skal være dyr 45-50 dyr.

3.2.3 MÅLSETTINGER FOR ELGSTAMMEN VEST FOR REISAFJELLET

Vestsiden av Reisafjellet skal ha en sunn elgstamme med en størrelse som er tilpasset beitegrunnet og som ikke påfører andre samfunnsinteresser uakseptable skader eller reduserer det biologiske mangfoldet.

Målsettingen for elgstammen er at den skal gi en årlig avkastning på 22-25 dyr